

Wymagania dotyczące dostępności cyfrowej w zamówieniach publicznych

Iwona Boguszyńska

Spółdzielnia Socjalna FADO

Plan

- Wprowadzenie
- Wymagania dostępności cyfrowej
- Otoczenie prawne
  - Ustawa o dostępności cyfrowej
  - Nowelizacja ustawy
- Dostępność cyfrowa w zamówieniach publicznych

Wprowadzenie

- Czym jest dostępność (nie tylko cyfrowa)?
- Najważniejsza zasada dostępności
- Czego dotyczy dostępność cyfrowa?

Kim są odbiorcy?

Przykładowe grupy odbiorców dostępności cyfrowej:

- **Osoby niewidome, słabowidzące**
- Osoby niesłyszące, Głusi, osoby słabosłyszące
- Osoby z niepełnosprawnością ruchu
- Osoby z niepełnosprawnością intelektualną
- Osoby starsze, osoby z mniejszym doświadczeniem cyfrowym

A tak naprawdę, to wszyscy jesteśmy odbiorcami dostępności cyfrowej.

Dlaczego wszyscy?

„Świat cyfrowy ewoluuje szybciej niż percepcja przeciętnego użytkownika. W tym sensie oddala się od niego, dlatego użyteczność i dostępność cyfrowa stają się kluczowe dla każdego z nas.”

Artur Marcinkowski Przewodniczący Rady Fundacji Widzialni, publikacja
Dostępność i użyteczność stron internetowych oraz dokumentów
cyfrowych

Wymagania dostępności cyfrowej

Standard WCAG

- WCAG - Web Content Accessibility Guidelines, ... czyli wytyczne dotyczące dostępności treści internetowych
- To zbiór dokumentów opublikowany przez Web Accessibility Initiative (WAI) zawierający zalecenia dotyczące tworzenia dostępnych serwisów internetowych i aplikacji.

Struktura dokumentu WCAG 2.1

- **Zasady (4)** : postrzegalność, funkcjonalność, zrozumiałość, kompatybilność
- **Wytyczne (13)**
- **Kryteria sukcesu (78)**: poziom A, **AA**, AAA
  - Ustawa o dostępności cyfrowej określa wymagania na poziomie AA (49 kryteriów sukcesu)

Postrzegalność – przykłady:

- opisy alternatywne do zdjęć i grafik
- transkrypcje tekstowe materiałów audio i filmów
- napisy i audiodeskrypcje do filmów
- logiczną strukturę treści (nagłówki, listy itp.)
- wyróżnienia, które nie opierają się jedynie na kolorze
- kolory tekstu, które są wyraźnie widoczne na kolorze tła
- czytelność i widoczność treści i funkcji, gdy tekst zwiększony do 200%
- responsywność – automatyczne dostosowywanie się widoku do szerokości ekranu

Funkcjonalność – przykłady:

- możliwość obsłużenia wszystkiego za pomocą samej klawiatury
- opcja odtwarzania i zatrzymywania poruszających się treści (brak migających)
- link pozwalający przeskoczyć szybko do treści („przejdź do treści”)
- zrozumiałe i pasujące do treści tytuły stron
- zrozumiałe linki, których treść wyraźnie mówi, dokąd prowadzą
- nagłówki opisujące treści oraz etykiety opisujące, co wpisać w pole formularza
- dobrą widoczność elementu, wybranego za pomocą klawiatury (fokus)

Zrozumiałość – przykłady:

- określenie w kodzie strony / aplikacji, w jakim języku jest jej treść
- spójny wygląd i działanie elementów na wszystkich podstronach
- widoczne i zrozumiałe etykiety przy każdym polu formularza
- dostępne i zrozumiałe komunikaty błędów w formularzach i podpowiedzi, jak je poprawić

Kompatybilność – przykłady:

- prawidłowy kod, zgodny ze standardem sieciowym HTML
- dostępne dla użytkowników korzystających z technologii asystujących informacje o statusie / stanie
- zgłaszanie przez technologie asystujące pojawiających się ważnych komunikatów czy okien modalnych

Ponadto

- Na stronie podmiotu publicznego należy zapewnić informację o zakresie jego działalności w postaci:
  - tekstu odczytywalnego maszynowo
  - nagrania w polskim języku migowym
  - tekstu łatwego do czytania (ETR)
- Określa to ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (art. 6, ust. 3, lit. c)

Projekty finansowane ze środków UE

- W przypadku, gdy przedmiot zamówienia jest realizowany z funduszy unijnych, obowiązują:
  - Standardy dostępności dla polityki spójności 2014-2020 (Załącznik nr 2 do Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020)

Otoczenie prawne

Ustawa o dostępności cyfrowej

- Ustawa o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych z 4 kwietnia 2019
- Określa:
  - Wymagania dostępności stron www i aplikacji
  - Wymagania deklaracji dostępności
  - Monitorowanie zapewniania dostępności cyfrowej
  - Postępowanie ws. zapewniania dostępności cyfrowej

Wymagania dostępności

Dostępność cyfrowa stron internetowych i aplikacji mobilnych oznacza zgodność wszystkich elementów strony internetowej i aplikacji mobilnej z wymaganiami **WCAG 2.1. AA** określonymi w tabeli załączonej do ustawy (49 kryteriów).

Wyłączenia (art. 3)

Wyłączenia z obowiązku dostępności cyfrowej:

- multimedia nadawane na żywo
- multimedia opublikowane przed 23 września 2020
- dokumenty tekstowe i tekstowo-graficzne, prezentacje multimedialne i arkusze kalkulacyjne opublikowane przed 23 września 2018 *
- niektóre mapy (ale dostępne cyfrowo dane teleadresowe i położenie geograficzne)

Wyłączenia (art. 3) cd.

- treści prezentujące niektóre dzieła sztuki i zabytki
- materiały z intranetu i ekstranetu opublikowane przed 23 września 2019 i od tego czasu nieaktualizowane
- treści od innych podmiotów, które nie zostały przez Twój podmiot lub dla niego wykonane lub nabyte, albo do których modyfikacji Twój podmiot nie jest uprawniony
- treści niewykorzystywanych do realizacji bieżących zadań

Nadmierne koszty (art. 8)

- Podmiot publiczny może nie zapewniać dostępności cyfrowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej, jeżeli wiązałoby się to z poniesieniem nadmiernych kosztów
  - chyba, że jego zadaniem publicznym jest prowadzenie działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami lub osób starszych
- (...) podmiot publiczny przeprowadza ocenę zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej
- Wyniki przeprowadzonej oceny (...) dołącza się do deklaracji dostępności.

Obowiązkowe minimum (art. 8)

- strona Biuletynu Informacji Publicznej
- dane teleadresowe (kontaktowe), link do BIP
- narzędzia kontaktowe (np. formularz kontaktowy)
- nawigacja
- deklaracja dostępności
- informacje dot. sytuacji kryzysowych, bezpieczeństwa publicznego
- dokumenty urzędowe, wzory umów / innych dokumentów

Żądanie zapewnienia dostępności (art. 18)

- Każdy ma prawo wystąpić do podmiotu publicznego z żądaniem zapewnienia dostępności cyfrowej
  - w tym elementów, o których mowa w art. 3 ust. 2
  - oraz elementów niedostępnych cyfrowo na podstawie art. 8 ust. 1
  - albo o jego udostępnienie za pomocą alternatywnego sposobu dostępu

Żądanie zapewnienia dostępności (art. 18) cd.

- Zapewnienie dostępności – w ciągu 7 dni (nie dłużej niż 2 miesiące).
- Jeśli nie jest to możliwe, trzeba poinformować wnioskodawcę o przyczynach i zaproponować dostęp alternatywny (może odmówić)
- Prawo do złożenia skargi (stosuje się przepisy Kodeksu Postępowania Administracyjnego)
- Kary pieniężne (art. 19)

Nowelizacja – stan na 26.04.2022

- Modyfikacja załącznika do ustawy
- Podkreślenie odpowiedzialności za wszystko, co publikuje i czym zarządza podmiot publiczny
- Rozstrzygnięcie problematycznych kwestii związanych z deklaracją dostępności
- Rezygnacja z elementów obowiązkowo dostępnych pomimo powołania się na nadmierne koszty
- Wykluczenie z wymagań ustawy dokumentów i schematów technicznych
- Określenie czasu na dodanie napisów do materiałów wcześniej nadawanych na żywo

Modyfikacja załącznika do ustawy

- Zgodność z oficjalny polskim tłumaczeniem standardu WCAG 2.1 (za wyjątkiem słowa „kompatybilność”)
- Wyłączenie 7 kryteriów sukcesu z obowiązku ich zapewniania w przypadku aplikacji mobilnych (zgodność z normą EN 301 549 V.2.1.2)

Odpowiedzialność

- Podkreślenie odpowiedzialności za zapewnianie dostępności cyfrowej wszystkiego, co publikuje i czym zarządza podmiot publiczny
- Strony i aplikacje wykorzystywane, choć nieposiadane przez podmiot publiczny
- Podmiot publiczny ma odpowiadać za dostępność cyfrową obszarów, którymi zarządza i na które ma wpływ.

Deklaracja dostępności

- Możliwość umieszczenia deklaracji dostępności na stronie innej niż ta, której deklaracja dotyczy
- Publikowanie deklaracji dostępności w aplikacji mobilnej ma być dobrą praktyką, ale nie obowiązkiem
- Możliwość dodania kontaktu do komórki / zespołu ds. dostępności cyfrowej (niekoniecznie do konkretnej osoby)
- Możliwość dodania linku do informacji o dostępności architektonicznej

Elementy obowiązkowo dostępne

- Rezygnacja z elementów obowiązkowo dostępnych pomimo powołania się na nadmierne koszty (uniknięcie błędnej interpretacji art. 8 ust. 2)
- Spójność z zapisami dyrektywy o dostępności stron internetowych i aplikacji mobilnych
- Analiza kosztów zapewniania dostępności cyfrowej danego elementu strony / aplikacji w odniesieniu do szacowanych korzyści dla osób z niepełnosprawnościami
- Pozostaje obowiązek zapewniania dostępności w jak największym zakresie tego elementu i zapewniania dostępności cyfrowej pozostałych elementów

Dokumenty i schematy techniczne

- Dodanie do wyłączeń dopuszczalnych w ustawie
- „Dokumenty i schematy techniczne, będące najczęściej częścią publikacji naukowych lub postępowań przetargowych, są na tyle złożonymi rozwiązaniami, że spełnienie wymagań ustawowych, jeśli w ogóle jest możliwe, oznacza jedynie wysokie nakłady bez przełożenia się na przyjazność dla użytkowników z niepełnosprawnością.”

Czas na dodanie napisów

- Multimedia, które były nadawane na żywo, a następnie są publikowane na stronie podmiotu publicznego, muszą mieć dodane napisy
- Podmiot publiczny ma na to 14 dni od momentu nadawania
- Jeśli ten termin nie będzie możliwy – zamieszczenie informacji o terminie zapewnienia napisów (nie dłuższym niż 2 miesiące od momentu nadawania)

Dostępność cyfrowa w zamówieniach publicznych

Przedmiot zamówienia

- Strona internetowa
- Aplikacja mobilna
- Nowa funkcjonalność strony internetowej lub aplikacji mobilnej
- Treści na stronę internetową czy do aplikacji mobilnej

Przykładowy opis przedmiotu zamówienia

„Wykonawca wykona przedmiot zamówienia zgodnie z wymogami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz.U. 2019.848), w tym ze wszystkimi wytycznymi WCAG 2.1 z załącznika do ww. ustawy.”

Dobre praktyki

- Edytor treści na stronie internetowej lub w aplikacji mobilnej – zgodność z wytycznymi ATAG
- Dodatkowe kryteria sukcesu (np. napisy na żywo –poz. AA, tłumaczenia filmów / artykułów na polski język migowy –poz. AAA)
- Dostępność elementów wyłączonych z obowiązku zapewniania dostępności (np. multimedia opublikowane przed 23.09.2020)

Na co zwrócić uwagę?

- Deklaracja dostępności – warunki techniczne
- Informacja o działalności podmiotu
- Przedmiot zamówienia realizowany z funduszy UE
- Najczęstsze błędy
- Doświadczenie wykonawcy
- Odbiór przedmiotu zamówienia (audyt zew. lub wew.)
- Usuwanie niezgodności z warunkami zamówienia

Źródła:

- Portal gov.pl – Dostępność cyfrowa
  - [Zmiany w projekcie nowelizacji ustawy o dostępności cyfrowej](#)
  - [WCAG 2.1 w skrócie](#)
- [Projekt ustawy o zmianie ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych \(UD294\)](#) (Portal mc.bip.gov.pl)
- [Projekt ustawy o zmianie ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych](#) (Portal Rządowe Centrum Legislacji)
- [Dostępność cyfrowa oraz dostępność wydarzeń online](#)

Dziękuję

Iwona Boguszyńska

Spółdzielnia Socjalna FADO

e-mail: iwona.boguszynska@spoldzielniafado.pl

tel. 696 097 553